

Myndigheten för kulturanalys

Bild och form 2022

Statistik om utställningsverksamhet
inom bild och form i Sverige

2023-11-14

Innehåll

Förord	4
Sammanfattning	5
Inledning	6
Tidigare statistik	6
Kulturanalys arbete med att utveckla statistikområdet	7
Disposition.....	7
Undersökningen	8
Definition	8
Operationalisering av definitionen.....	8
Bild- och formkategorier	9
Verksamheter som fått frågorna i enkäten och besvarat dem.....	9
Verksamheter med huvudsaklig inriktning mot bild och form.....	10
Museer där bild och form inte är den huvudsakliga verksamheten.....	10
Bild- och formverksamheter i siffror	12
Organisationsform och storlek.....	12
Besök	13
Besök på verksamheterna	14
Utställningar	14
Bild- och formutställningar.....	14
MU-avtalet.....	15
Ekonomi	17
Intäkter	17
Kostnader.....	18
Kostnader för frilansare med kärnkompetens	19
Personal	20
Årsarbetskrafter.....	20
Ideell arbetskraft.....	20
Referenser	21

Förord

Myndigheten för kulturanalys (Kulturanalys) har i sitt regleringsbrev ett uppdrag att ta fram statistik inom området bild och form.

Kulturanalys ansvarar för merparten av den officiella statistiken inom kulturområdet. I denna promemoria redovisas statistik om utställningsverksamheter inom bild och form, främst i form av konsthallar och konstmuseer. Kulturanalys har skickat ut en enkät och samlat in uppgifter om bland annat besök, utställningar, ekonomi och personal.

Ambitionen är att statistiken på sikt ska bli officiell statistik. Först måste dock populationen utökas i syfte att presentera så fullständig information om de svenska utställningsverksamheterna inom bild och form och deras utveckling som möjligt.

Göteborg i november 2023

Mats Granér

Myndighetschef

Sammanfattning

Denna promemoria är den andra publikationen i Myndigheten för kulturanalys (Kulturanalys) arbete med att utveckla statistik inom bild- och formområdet. Syftet med den här statistiken är att följa utställningsverksamheter inom bild och form. Kulturanalys samlar in uppgifter om bland annat besök, utställningar, ekonomi och personal. Ambitionen är att statistiken på sikt ska kunna klassas som officiell statistik.

Kulturanalys har tagit fram en definition av de utställningsverksamheter som ska ingå i statistiken. Definitionen är:

Med bild- och formverksamhet menar Kulturanalys en verksamhet som återkommande arrangerar utställningar inom professionell bildkonst, form och konsthantverk. Det ska ske på fysiska och permanenta utställningsplatser med regelbundna öppettider och verksamheten ska vara öppen för allmänheten att besöka.

Med professionell bild- och formkonst menar vi verk som visas i kurerade utställningar, det vill säga att utställningen har setts och bedömts i förväg av arrangören. Det inkluderar inte utställningar av verk som utförts av elev i utbildning, av barn (upp till 18 år) eller verk som producerats inom ramen för utställningsverksamhetens pedagogiska verksamhet.

Insamlingen pågick från februari till mars 2023, och gäller verksamhetsåret 2022. I år svarade 108 bild- och formverksamheter, främst konsthallar och konstmuseer, på enkäten. Resultaten för ytterligare 109 museer med bild- och formutställningar redovisas också för frågor om antal utställningar och användande av MU-avtalet.

De som besvarade enkäten rapporterade sammanlagt 3,9 miljoner besök. De hade 1 463 bild- och formutställningar. Flest utställningar fanns bland konsthallarna. Runt 65 procent av verksamheterna uppger att de använder MU-avtalet i någon form.

De totala intäkterna hos verksamheterna uppgick under 2022 till strax över 1,2 miljarder kronor. Kostnaderna översteg intäkterna något. De uppgick till 1,3 miljarder kronor. För de som svarat på frågan om intäktsslag kom 76 procent från offentliga bidrag. Bland intäkterna var statliga bidrag den största intäktsposten. Den största kostnaden var personalkostnader, 39 procent. Verksamheterna hade 840 årsarbetskrafter. Andelen årsarbetskrafter som utfördes av kvinnor var 69 procent och andelen som utfördes av män var 31 procent.

Statistiken är fortfarande under uppbyggnad och omfattar ett begränsat antal verksamheter. Nästa år kommer fler verksamheter att ingå i insamlingen. Kulturanalys kommer också att till nästa år ha tagit fram nya frågor till enkäten som skickas ut till bild- och formverksamheterna.

Inledning

Myndigheten för kulturanalys har i uppdrag att utveckla statistik inom bild och form. Denna promemoria om utställningsverksamheter inom bild och form är den andra publikationen i detta arbete.

Målpopulationen är verksamheter som återkommande arrangerar bild- och formutställningar i Sverige. I årets insamling har vi samlat in ytterligare information om konsthallar och presenterar statistik om dem för första gången. Syftet med statistiken är att över tid följa utställningsverksamheter inom bild och form och utvecklingen av deras besök, utställningar, ekonomi och personal. Målgrupper för statistiken är bland annat bild- och formverksamheter som exempelvis konsthallar och konstmuseer, offentliga beslutsfattare på olika nivåer, myndigheter, branschorganisationer, forskare, media och intresserad allmänhet.

Kulturanalys ambition är att statistiken på sikt ska vara av tillräckligt god kvalitet för att klassas som officiell statistik.

Tidigare statistik

Tidigare har Statens kulturråd (Kulturrådet) publicerat statistik om konsthallar inom ramen för museistatistiken till och med 2008. Därtill publicerades 2010 en särskild rapport med statistik för bild- och formområdet med syftet att belysa tillgången till bild- och formkonst med fokus på samtida professionellt utförd konst.

Kulturrådets undersökning omfattade utställningsarrangörer som visade professionell samtida bild- och formkonst, bedrev huvudsakligen icke-vinstdrivande verksamhet, hade fysiska och publika utställningslokaler, genomförde verksamhet året om samt saknade samlingar. I Kulturrådets rapport från 2010 definieras bild- och formområdet som bildkonst, foto, konsthantverk och design. Bild- och formområdet innefattar många olika yrkesgrupper, som exempelvis bildkonstnärer, videokonstnärer, fotografer, textilkonstnärer, konsthantverkare, designer och formgivare (Kulturrådet 2010). I samband med Kulturrådets uppföljning av kultursamverkansmodellen har Kulturrådets definitioner utvecklats.

Kulturanalys arbete med att utveckla statistikområdet

Kulturanalys initierade ett utvecklingsarbete för statistik inom bild- och formområdet 2019. Uppgifter om bland annat bild- och formutställningar samlades in genom en enkät under 2019. Insamlingen fortsatte 2020, 2021, 2022 och 2023. Enkäten skickades fram till 2022 till ett mindre antal konsthallar inom kultursamverkansmodellen¹ och museer med bild- och formutställningar i museistatistiken. I insamlingen 2023 ingår ett större antal konsthallar för första gången. Information om dem har hämtats bland annat genom dokumentstudier och en enkät till Sveriges kommuner.²

Statistiken är under uppbyggnad. Nästa år kommer fler verksamheter att ingå i populationen, och Kulturanalys kommer att ha tagit fram nya frågor. Planen är att inkludera fler kategorier av utställningsverksamheter som skulpturparker och icke-vinstdrivande gallerier. I framtiden, när populationen har utökats och undersökts flera gånger, kommer vi att kunna redovisa tidsserier.

Disposition

Efter inledningen presenteras undersökningen och definitionen av utställningsverksamheter inom bild- och formområdet. I efterföljande kapitel presenteras resultat avseende besök, utställningar, ekonomi och personal.

¹ Kulturanalys insamling samordnas med regionerna (utom Region Stockholm) och Kulturrådet för uppföljning av verksamheter med regionala bidrag och för uppföljning av statliga bidrag enligt kultursamverkansmodellen.

² En enkät gick ut till samtliga Sveriges kommuner. Syftet var att samla in uppgifter om kulturverksamheter som antingen hade kommunen som huvudman eller som fick kommunala verksamhetsbidrag eller motsvarande.

Undersökningen

Definition

I Kulturanalys statistik om bild och form definieras en bild- och formverksamhet enligt följande:

Med bild- och formverksamhet menar Kulturanalys en verksamhet som återkommande arrangerar utställningar inom professionell bildkonst, form och konsthantverk. Det ska ske på fysiska och permanenta utställningsplatser med regelbundna öppettider och verksamheten ska vara öppen för allmänheten att besöka.

Med professionell bild- och formkonst menar vi verk som visas i kurerade utställningar, det vill säga att utställningen har setts och bedömts i förväg av arrangören. Det inkluderar inte utställningar av verk som utförts av elev i utbildning, av barn (upp till 18 år) eller verk som producerats inom ramen för utställningsverksamhetens pedagogiska verksamhet.

Exempel på bild- och formverksamheter är konsthallar, konstmuseer, form- och designmuseer, gallerier, kulturhus eller andra verksamheter med återkommande utställningar som visar verk inom bild- och formområdet. Till skillnad mot museer behöver inte bild- och formverksamheter ägna sig åt insamling och bevarande av föremål.

Definitionen är också en beskrivning av undersökningens målpopulation. Målpopulationen är den population Kulturanalys ämnar undersöka och publicera statistik om. Kulturanalys definition av bild- och formverksamheter utgår bland annat från den äldre definition som Kulturrådet använde i tidigare publikationer (Kulturrådet 2010). Skillnaderna mot Kulturrådets definition är att Kulturanalys 1) även inkluderar verksamheter som har samlingar, det vill säga museer med bild- och formutställningar, 2) även inkluderar vinstdrivande organisationer och 3) inte har någon avgränsning till samtida bild- och formkonst.

Operationalisering av definitionen

För att avgöra om en verksamhet uppfyller Kulturanalys definition får verksamheterna besvara följande frågor:

Operationalisering av definitionen

1. Visar verksamheten utställningar med professionell bild- och formkonst?

Professionell bild- och formkonst innebär i vår undersökning att verksamheten återkommande har kurerade utställningar, det vill säga utställningen har setts och bedömts i förväg av arrangören. Det inkluderar inte utställningar av verk som utförts av elev i utbildning, som utförts av barn (upp till 18 år) eller verk som producerats inom ramen för utställningsverksamhetens pedagogiska verksamhet.

2. Har verksamheten fysiska och permanenta utställningsplatser?

Fysiska och permanenta utställningsplatser är lokaler eller områden, såsom skulpturparker, med återkommande verksamhet som går att besöka fysiskt. Det inkluderar inte pop-up-lokaler eller verksamheter som har enbart digitala utställningar.

3. Är verksamheten öppen för allmänheten att besöka?

En verksamhet som är öppen för allmänheten ska kunna besökas utan speciell föranmälan, inbjudan eller tillstånd under regelbundna öppettider. Det innebär att utställningsverksamheter som bara tar emot bokade grupper eller på en arbetsplats som inte är öppen för allmänheten ska svara "Nej" på denna fråga.

4. Har verksamheten haft regelbundna öppettider under hela eller delar av kalenderåret?

Med regelbundna öppettider avses att utställningsverksamheten varit öppen minst en dag i månaden under en viss tid. Exempelvis kan verksamheten vara öppen dagligen, på fredagar under månaderna juni, juli och augusti eller ha en turlista.

Bild- och formkategorier

Kategorierna av bild- och formverksamheter som används i undersökningen är självidentifierade. Verksamheterna har själva fått klassificera sig som *konsthall*, *konstmuseum*, *annat museum med bild- och formutställningar*, *galleri* eller *annan*. I kategorin *annat museum med bild- och formutställningar* finns till exempel form- och designmuseer, läns museer och konstnärshem med utställningar.

Kategorierna har inte definierats närmare i årets undersökning. Eftersom bild- och formområdet till sin natur är gränsöverskridande finns det verksamheter som inte passar in i någon kategori, eller passar in i flera kategorier. I takt med att populationen utökas kommer kategorierna att utvecklas.

Verksamheter som fått frågorna i enkäten och besvarat dem

Eftersom populationen är under utveckling finns ingen definitiv lista med verksamheter som ska ingå i statistiken. Verksamheterna delas upp i de som fått frågorna och de som även besvarat dem. Om verksamheten svarar ja på samtliga frågor om definitionen (se ovan) anses den uppfylla kraven för att få besvara den fullständiga enkäten, om verksamheten också kan särredovisa sin verksamhet. Verksamheterna delas sedan in i kategorierna "fått enkäten" och "besvarat den".

Med verksamheter som fått enkäten avses de som svarat på de inledande frågorna och uppfyller definitionen samt kan särredovisa sin verksamhet. De är alltså bild- och formverksamheter och har möjlighet att lämna svar som kan särredovisas från annan verksamhet, till exempel en kommun, museimyndighet eller liknande organisation som verksamheten kan tillhöra. För att sedan räknas som att ha besvarat enkäten måste verksamheten ha svarat på minst en av frågorna som rör intäkter, kostnader, besök eller årsarbetskrafter.

De som svarat på enkäten har fått olika många frågor beroende på hur många årsarbetskrafter de har. Verksamheter med mindre än en årsarbetskraft har bara fått frågor på en övergripande nivå, såsom totala intäkter, kostnader, årsarbetskrafter och besök, detta för att minska uppgiftslämnarbördan och göra enkäten enklare att svara på.³

Verksamheter med huvudsaklig inriktning mot bild och form

En majoritet av verksamheterna, 85 procent, har besvarat enkäten. Det var 108 av 127 verksamheter.

Tabell 1. Fått enkäten och besvarat den per organisationsform 2022, antal och procent

Organisationsform	Fått enkäten	Besvarat enkäten	Procent
Ingen uppgift	12	0	0
Statlig myndighet	8	8	100
Regional verksamhet	0	0	0
Kommunal verksamhet	46	44	96
Stiftelse	23	22	96
Ideell förening	29	27	93
Ekonomisk förening	2	1	50
Företag	4	3	75
Annat	3	3	100
Totalt	127	108	85

I populationen ingår flera verksamheter som också ingår i Kulturanalys officiella statistik om museer som publicerades i juni 2023 (Kulturanalys 2023). Av de 108 verksamheterna som besvarat enkäten och huvudsakligen ägnar sig åt bild och form ingår 50 även i museistatistiken. Det handlar främst om konstmuseer och museer med form- och designutställningar.

Museer där bild och form inte är den huvudsakliga verksamheten

Det finns även museiverksamheter som i huvudsak bedriver verksamhet inom andra områden än bild och form, men som uppfyller definitionen och därför har svarat på frågor om antal bild- och formutställningar. Det är verksamheter som till exempel har någon eller några kurerade bild- och formutställningar om året, men majoriteten av deras verksamhet är inom andra museiområden. Bland dessa verksamheter finns till exempel läns museer. Att redovisa all deras verksamhet i denna statistik skulle överskatta bild- och formområdets storlek vad gäller besök, ekonomi och personal. Därför redovisas endast deras svar för antalet bild- och formutställningar och tillämpande av MU-avtalet.

³ Det finns några få undantag om verksamheterna också tillhör en regions redovisning i Kultur databasen, då får de fler frågor.

Det är ytterligare 109 verksamheter som inte främst ägnar sig åt bild- och formverksamhet som ingår i resultaten för vissa frågor. De förekommer endast i tabell 7, 8, 9 och 10. De tillhör nästan uteslutande kategorin *annat museum med bild- och formutställningar*. Anledningen till att alla har besvarat enkäten är att de kommer från museistatistiken där de redan räknas som att de besvarat enkäten. Den största gruppen bland dem är föreningar.

Tabell 2. Besvarat enkäten bland övriga bild- och formverksamheter i museistatistiken efter organisationsform 2022, antal

Organisationsform	Besvarat enkäten
Statlig verksamhet	0
Regional verksamhet	8
Kommunal verksamhet	24
Stiftelse	22
Ideell förening	46
Företag	6
Annat	3
Totalt	109

Kommentar: Tabellen visar verksamheter som i huvudsak har annan typ av verksamhet än bild och form, men uppfyller definitionen och rapporterat utställningar inom bild och form.

Bild- och formverksamheter i siffror

I detta kapitel presenteras resultat uppdelade bland annat efter storlek och kategori. Kategorierna som används är självidentifierade. Verksamheterna har alltså själva fått klassificera sig som till exempel *konsthall* eller *konstmuseum*. I tabell 7 till 10 inkluderas även verksamheter som i huvudsak bedriver annan verksamhet än inom bild- och formområdet.

Kronor är avrundade till tusental. Övriga siffror i tabellerna är avrundade till heltal.

Organisationsform och storlek

I tabell 3 är verksamheterna indelade efter kategori och organisationsform. Majoriteten av verksamheterna identifierar sig som *konsthallar*, 59 verksamheter. Organisationsform ger information om i vilken form utställningsverksamheten bedrivs, och det är vanligast att de är kommunala verksamheter.

Tabell 3. Organisationsform per kategori 2022, antal

	Konsthall	Konstmuseum	Annat museum med bild- och formutställningar	Galleri	Annan	Samtliga
Statlig myndighet	2	5	1	0	0	8
Regional verksamhet	0	0	0	0	0	0
Kommunal verksamhet	27	12	2	1	2	44
Stiftelse	8	10	2	1	1	22
Ideell förening	18	5	2	0	2	27
Ekonomisk förening	1	0	0	0	0	1
Företag	1	1	0	1	0	3
Annat	2	1	0	0	0	3
Totalt	59	34	7	3	5	108

Antalet årsarbetskrafter anger storleken på verksamheterna (tabell 4). En årsarbetskraft definieras av den arbetstid som motsvarar en heltidssysselsatt person under ett år (1 760 arbetstimmar). 23 verksamheter har mindre än 1 årsarbetskraft, flest verksamheter, 55, har 1–9 årsarbetskrafter, och 30 av de svarande verksamheterna har mer än 10 årsarbetskrafter.

Tabell 4. Storlek per organisationsform 2022, antal

	10 årsarbetskrafter eller mer	1–9 årsarbetskrafter	Mindre än 1 årsarbetskraft	Totalt
Statlig myndighet	7	1	0	8
Regional verksamhet	0	0	0	0
Kommunal verksamhet	12	28	4	44
Stiftelse	6	12	4	22
Ideell förening	3	12	12	27
Ekonomisk förening	1	0	0	1
Företag	1	1	1	3
Annat	0	1	2	3
Totalt	30	55	23	108

Hur många årsarbetskrafter verksamheterna har påverkar vilka frågor verksamheterna får. Verksamheter med mindre än 1 årsarbetskraft har bara fått frågor på en övergripande nivå, såsom totala intäkter, kostnader, årsarbetskrafter och besök.⁴

Besök

I statistiken delas verksamheternas besök in i olika typer av besök:

Totala besök: För att beräkna totala besök används främst antal anläggningsbesök för att uppskatta verksamheternas totala besöksvolym. Om antal anläggningsbesök inte rapporterats används verksamhetsbesök.

Anläggningsbesök: Besök på verksamhetens inomhus- och utomhusanläggning, såsom avgiftsbelagda och gratis utställningar, restaurang, butik, toalett och foajé.

Verksamhetsbesök: Besök på de områden där verksamheten har entréavgift eller motsvarande delar på en verksamhet med fri entré, ofta utställningarna eller annan central del av verksamheten. Verksamhetsbesöken är en delmängd av anläggningsbesöken.

Filialbesök: Anläggningsbesök på filialer som verksamheterna rapporterar. En filial är del av verksamheten, av permanent karaktär men som är fysiskt placerad på annan plats än den huvudsakliga verksamheten.

För vissa verksamheter är det en stor skillnad mellan antalet anläggningsbesök och verksamhetsbesök. För andra verksamheter är antalet anläggningsbesök och verksamhetsbesök detsamma. Om en verksamhet exempelvis har en populär restaurang tenderar anläggningsbesöken att bli betydligt fler än verksamhetsbesöken. När det totala antalet besök redovisas används antal anläggningsbesök för att uppskatta verksamheternas totala besöksvolym, om antal anläggningsbesök inte rapporterats används i stället verksamhetsbesök.

⁴ Det finns några få undantag om verksamheterna också tillhör en regions redovisning i Kulturdatan. Då får de fler frågor.

Besök på verksamheterna

År 2022 hade verksamheterna över 3,9 miljoner besök och 32 625 besök på filialer. Flest besök var det på de stora verksamheterna med 10 årsarbetskrafter eller mer, de hade nästan 3 miljoner besök.

Tabell 5. Besök per storlek 2022, antal

	Besök totalt	Filialbesök	Antal svar
10 årsarbetskrafter eller mer	2 974 561	26 820	26
1–9 årsarbetskrafter	883 465	5 805	47
Mindre än 1 årsarbetskraft	72 981	0	15
Totalt	3 931 007	32 625	88

Kommentar: När det totala antalet besök redovisas används antal anläggningsbesök för att uppskatta verksamheternas totala besöksvolym. Om antal anläggningsbesök inte rapporterats används verksamhetsbesök. 4 verksamheter redovisade filialbesök.

I tabell 6 redovisas enbart uppgifterna om verksamhetsbesök på verksamheter med mer än en årsarbetskraft. Bild- och formverksamheterna redovisade 2022 drygt 1,8 miljoner verksamhetsbesök, det vill säga besök på de områden på verksamheten som har entréavgift eller motsvarande delar på en verksamhet med fri entré, såsom utställningar.

Tabell 6. Verksamhetsbesök per storlek 2022, antal

	Verksamhetsbesök	Antal svar
10 årsarbetskrafter eller mer	1 203 545	22
1–9 årsarbetskrafter	604 942	44
Totalt	1 808 487	66

Kommentar: Verksamheter med mindre än 1 årsarbetskraft får inte frågan om verksamhetsbesök.

Besöksräkningsmetoder

Kulturanalys ställer också frågor om hur utställningsverksamheterna räknar besök. De flesta verksamheter, 47 procent, räknar besök manuellt, med till exempel klicker eller att besök registreras i kassan. 35 procent uppger att de använder automatisk räkning av besök genom till exempel fotocell eller kamera.

Utställningar

Bild- och formutställningar

Kulturanalys har ställt frågan hur många utställningar inom bild och form som har arrangerats. I tabell 7 och 8 redovisas 1) de verksamheter som huvudsakligen ägnar sig åt bild och form och 2) de verksamheter som *inte* huvudsakligen bedriver bild- och formverksamhet men har angivit att de har bild- och formutställningar. I grupp två kategoriserar sig nästan alla som *annat museum med bild- och formutställningar*. De återfinns bara i tabell 7 och 8 nedan om utställningar samt i tabell 9 och 10 om MU-avtalet, därför omfattar dessa tabeller betydligt fler verksamheter än övriga i rapporten.

Totalt arrangerades 1 463 utställningar 2022. De flesta utställningarna var tillfälliga, 1 032. Flest utställningar arrangerades av *konsthallar*, 504 utställningar.

Tabell 7. Bild- och formutställningar efter kategori och typ av utställning 2022, antal

Kategori	Permanenta utställningar	Tillfälliga utställningar	Vandringsutställningar	Totalt antal utställningar	Antal svar
Konsthall	60	423	21	504	59
Konstmuseum	63	192	12	267	32
Annat museum med bild- och formutställningar	165	279	34	478	86
Galleri	15	45	4	64	6
Annan	39	93	18	150	26
Totalt	342	1 032	89	1 463	209

Kommentar: Av de 209 verksamheterna är det 109 verksamheter som i huvudsak inte bedriver bild- och formverksamhet. De finns främst inom kategorin *Annat museum med bild- och formutställningar*.

Av de totalt 1 463 utställningarna inom bild och form var 6 procent riktade till barn och unga. Bland *konsthallarna* var 15 procent av utställningarna riktade till barn och unga. Alla verksamheter har inte svarat på frågan, endast 30 verksamheter har uppgett att de har haft utställningar riktade till barn och unga.

Tabell 8. Bild- och formutställningar till barn och unga efter kategori 2022, antal och procent

Kategori	Permanenta till barn och unga	Tillfälliga till barn och unga	Vandringsutställningar till barn och unga	Totalt antal utställningar	Totalt antal till barn	(%) barn och unga	Antal svar
Konsthall	8	67	2	504	77	15	59
Konstmuseum	0	0	0	267	0	0	32
Annat museum med bild- och formutställningar	0	0	0	478	0	0	86
Galleri	0	4	0	64	4	6	6
Annan	2	7	0	150	9	6	26
Totalt	10	78	2	1 463	90	6	209

Kommentar: Av de 209 verksamheterna är det 109 verksamheter som i huvudsak inte bedriver bild- och formverksamhet. 30 verksamheter har svarat att de har utställningar riktade till barn och unga.

MU-avtalet

I årets enkät får verksamheterna svara på frågan om de följer ramavtalet för konstnärers ersättning för medverkan vid utställningar (MU-avtalet). Svartalternativen var *utställningsersättning*, *medverkandeersättning*, *nej* och *vet ej*. Det var möjligt att svara både utställningsersättning och medverkandeersättning eller endast en av dem. De verksamheter som svarade nej hade möjlighet att kommentera sitt svar.

MU-avtalet

MU-avtalet är ett avtal som gäller för statliga institutioner, men principerna är vägledande för alla utställningsarrangörer som får offentligt stöd.

MU-avtalet bestämmer ekonomisk ersättning till konstnärer, som till exempel bildkonstnärer, fotografer, konsthantverkare och tecknare, för att ställa ut verk som konstnären äger.

Det bestämmer också att ett enskilt avtal ska tecknas mellan arrangör och konstnär för konstnärens insatser och kostnader i anslutning till en utställning (Kulturrådet 2021).

I tabell 9 redovisas användandet av MU-avtalet; verksamheter som i huvudsak inte bedriver bild- och formverksamhet men har bild- och formutställningar inkluderas också. De senare finns nästan uteslutande i kategorin *annat museum med bild- och formutställningar*. 135 av 207 svarande verksamheter uppger att de använder MU-avtalet, antingen i form av medverkandeersättning eller utställningsersättning.

Tabell 9. Användande av MU-avtalet per kategori 2022, antal

Kategori	Ja	Antal svar
Konsthall	56	63
Konstmuseum	24	29
Annat museum med bild- och formutställningar	44	84
Galleri	3	6
Annan	8	25
Totalt	135	207

Kommentar: Av de 207 verksamheterna är det 109 verksamheter som i huvudsak inte bedriver bild- och formverksamhet.

I tabell 10 redovisas användandet av MU-avtalet efter organisationsform. De flesta offentliga aktörerna uppgav att de använde MU-avtalet i form av medverkandeersättning eller utställningsersättning, eller båda. Det var mindre vanligt bland verksamheter som bedrivs som ideell förening att använda avtalet.

De som svarat att de inte använder MU-avtalet har fått möjlighet att ange varför. Det handlar om allt ifrån att avtalet inte är relevant till att man inte har råd, att man har egna avtal, att konstnärerna säljer på provision eller att konstnärerna säljer sina verk själva, utan att utställningsverksamheten tar provision.

Tabell 10. Användande av MU-avtalet per organisationsform 2022, antal

Organisationsform	Ja	Antal svar
Statlig myndighet	6	7
Regional verksamhet	3	7
Kommunal verksamhet	57	64
Stiftelse	31	42
Ideell förening	28	71
Ekonomisk förening	1	1
Företag	5	9
Annat	4	6
Summa	135	207

Kommentar: Av de 207 verksamheterna är det 109 verksamheter som i huvudsak inte bedriver bild- och formverksamhet.

Ekonomi

De totala intäkterna hos verksamheterna uppgick 2022 till strax över 1,2 miljarder kronor. Kostnaderna var något högre, de uppgick till 1,3 miljarder.

Tabell 11. Intäkter och kostnader per kategori 2022, i tusentals kronor

	Totala intäkter	Totala kostnader	Antal svar
Konsthall	233 529	284 369	52
Konstmuseum	865 297	880 844	26
Annat museum med bild- och formutställningar	90 393	89 922	6
Galleri	8 310	6 980	2
Annan	49 071	56 178	5
Totalt	1 246 600	1 318 292	91

Intäkter

Verksamheter med 10 årsarbetskrafter eller fler får mer detaljerade frågor om sin ekonomi. 23 verksamheter svarade på frågorna och utav dessa så var flest kommunala eller statliga verksamheter. Deras olika typer av intäkter redovisas som andel av de totala intäkterna i tabell 12 och 13.

Av de verksamheternas totala intäkter 2022 kom 76 procent från offentliga bidrag. Bland bidragen var statliga bidrag den största intäktsposten, 56 procent.

Tabell 12. Intäkter från offentliga bidrag eller anslag för verksamheter med mer än 10 årsarbetskrafter per kategori 2022, procent

	Konsthall	Konstmuseum	Annat museum med bild- och formutställningar	Annan	Samtliga
Statliga bidrag inom kultursamverkansmodellen	4	2	0	16	2
Statliga bidrag	21	61	82	8	56
Bidrag från Arbetsförmedlingen	0	0	0	1	0
Regionala bidrag	6	4	1	9	4
Kommunala bidrag	36	5	6	11	9
Bidrag från EU	0	0	0	0	0
Övriga bidrag	9	3	5	3	4
Samtliga intäkter bidrag	77	76	95	47	76

Kommentar: Antal svarande var 23.

Övriga intäkter från andra källor än bidrag uppgick till 24 procent av de totala intäkterna bland samtliga verksamheter 2022. Försäljning och intäkter från entréavgifter var störst och stod för 9 respektive 8 procent av de totala intäkterna.

Tabell 13. Övriga intäkter från andra källor för verksamheter med mer än 10 årsarbetskrafter per kategori 2022, procent

	Konsthall	Konstmuseum	Annat museum med bild- och formutställningar	Annan	Samtliga
Entréavgifter	11	9	1	6	8
Försäljning	4	9	3	32	9
Sponsring	1	1	0	2	1
Donationer	1	0	0	4	0
Fondavkastning	0	0	0	0	0
Ränteavkastning	0	1	0	0	1
Uppdragsverksamhet	0	1	0	0	1
Övriga intäkter	6	4	1	9	4
Samtliga intäkter övriga källor	23	24	5	53	24

Kommentar: Antal svarande var 23.

Kostnader

I tabell 14 redovisas verksamheternas kostnader per kostnadsslag som andel av de totala kostnaderna för verksamheter med fler än 10 årsarbetskrafter. Den största utgiftsposten bland verksamheterna var personalkostnader, 39 procent. Näst störst var posten andra kostnader dit 30 procent av alla kostnader gick, tätt följt av lokalkostnader som stod för 27 procent av kostnaderna för bild- och formverksamheterna.

Tabell 14. Kostnader per kostnadsslag för verksamheter med mer än 10 årsarbetskrafter per kategori 2022, procent

	Konsthall	Konstmuseum	Annat museum med bild- och formutställningar	Annan	Totalt
Personal	6	28	3	2	39
Lokal	4	21	2	0	27
Andra kostnader	5	21	3	2	30
Avskrivningar fastigheter	0	1	0	0	1
Övriga avskrivningar	0	2	0	0	3
Finansiella kostnader	0	0	0	0	0
Summa	15	73	8	4	100

Kommentar: Antal svarande var 22.

Kostnader för frilansare med kärnkompetens

Frågan om frilansare i enkäten

Verksamheter med 1 årsarbetskraft eller mer har fått frågor om kostnader för frilansare med kärnkompetens under året. Frilansare är personer med F-/FA-skattsedel eller arvode och avser ej anställda personer.

Exempel på yrken med kärnkompetens bland frilansare i enkäten:

Museer: museiintendenter, utställningsproducenter, museipedagoger, guider, museireceptionister, bibliotekarier, arkivarier, konservatorer, fotografer, forskare, forskningsassistenter, curatorer, antikvarier (byggnads- och bebyggelse-), arkeologer, etnologer, historiker, kulturgeografer, pedagoger, konsulenter eller andra som arbetar främjande.

Bild och form: curatorer, konstpedagoger, konstvetare/konsthistoriker, konstnärer, konsulenter eller andra som arbetar främjande.

År 2022 uppgav 43 verksamheter att de haft frilansare. Verksamheter inom kategorierna *konstmuseum* och *annat museum med bild- och formutställningar* kan också ha rapporterat frilansare inom museiverksamheten i frågan. Den totala kostnaden för frilansare uppgick till drygt 33 miljoner kronor.

Tabell 15. Verksamheter som haft kostnader för frilansare inom kärnverksamhet för verksamheter med 1 årsarbetskraft eller mer per kategori 2022, antal och i tusental kronor

	Inte haft frilansare	Haft frilansare	Kostnad
Konsthall	17	26	21 892
Konstmuseum	23	11	8 225
Annat museum med bild- och formutställningar	2	1	25
Galleri	1	1	703
Annan	1	4	2 466
Totalt	44	43	33 311

Personal

Årsarbetskrafter

En årsarbetskraft definieras av den arbetstid som motsvarar en heltidssysselsatt person under ett år (1 760 arbetstimmar). Om två personer arbetar halvtid motsvarar det en årsarbetskraft. Här ingår all arbetskraft som är avlönad, oavsett anställningsform eller finansieringsform.

Totalt rapporterade verksamheterna 840 årsarbetskrafter. Andelen årsarbetskrafter som utfördes av kvinnor var 69 procent och andelen som utfördes av män var 31 procent. Andelen årsarbetskrafter som utfördes av kvinnor var betydligt större i alla kategorier av verksamheter.

Tabell 16. Årsarbetskrafter och könsfördelning bland personal för verksamheter med mer än 1 årsarbetskraft efter kategori 2022, antal och procent

	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor procent	Män procent	Antal svar
Konsthall	161	74	235	69	31	41
Konstmuseum	336	159	495	68	32	27
Annat museum med bild- och formutställningar	38	15	53	72	28	2
Galleri	4	2	5	71	29	2
Annan	42	10	52	81	19	5
Totalt	581	259	840	69	31	77

Ideell arbetskraft

Den ideella arbetskraften hos verksamheterna uppgick sammanlagt till drygt 44 000 timmar. Alla verksamheter har fått frågan om ideellt arbete, även de med mindre än 1 årsarbetskraft; av dem var det 39 verksamheter som uppgav att de hade haft ideell arbetskraft.

Tabell 17. Ideellt arbete per kategori 2022, antal timmar och antal verksamheter

	Ideellt arbete timmar	Verksamheter med ideellt arbete
Konsthall	30 536	26
Konstmuseum	7 282	5
Annat museum med bild- och formutställningar	3 533	4
Galleri	160	1
Annan	2 957	3
Totalt	44 468	39

Kommentar: 75 verksamheter svarade på frågan om ideellt arbete.

Referenser

Kulturrådet. 2021. *MU-Avtalet. Avtal om upphovsmäns rätt till ersättning vid visning av verk samt medverkan vid utställning m.m.* Hämtad den 26 juni 2023: <https://www.kulturradet.se/globalassets/start/sok-bidrag/vara-bidrag/avtal-for-konstnarers-ersattningar-mu-avtal/dokument-avtal-for-konstnarers-ersattningar-mu-avtal/mu-avtalet>

Myndigheten för kulturanalys. 2023. *Museer 2022*. Kulturfakta 2023:1. Göteborg: Myndigheten för kulturanalys.

Statens kulturråd. 2010. *Bild och form 2009 – Kulturen i siffror 2010:5*.

Statens kulturråd. 2022. Om kultursamverkansmodellen. Hämtad den 26 juni 2023: <https://www.kulturradet.se/i-fokus/kultursamverkansmodellen/om-kultursamverkansmodellen/>